

SOMBORSKE MUZIČKE SVEČANOSTI | 2016 | OD JUČE | KA SUTRA

Godine 1961, Dušan Trbojević, pijanista i pedagog, osnovao je SOMUS,
najstariji festival klasične muzike u Srbiji.

Decenijama razvijajući pedagoški pristup koncertu,
svojim somborskim festivalom razvio je poseban odnos sa publikom.

Mobilisana i angažovana, ona je postala živi deo festivala.

Pedeset godina od tada, novi SOMUS se vodi istim idejama.

Od izloga za novootkrivene, do podijuma za svetski poznate.

Od lokalnih, do globalnih.

Od klasičnih, ka aktuelnim.

Podseća na staro i provocira novim.

Prosvećuje davno stvorenim i osvećuje novonastalo.

Praveći mesto za ono tek dolazeće.

Od juče. Ka sutra.

Generalni pokrovitelj festivala SOMUS 2016.

Grad Sombor

Sponzori festivala SOMUS 2016.

Francuski institut, Beograd

Više od sto godina tradicije u restauraciji,
štimovanju i prodaji klavira

Zahvaljujemo Narodnom pozorištu Sombor na podršci i saradnji

Zahvaljujemo Muzičkoj školi *Petar Konjović* na podršci i saradnji

Medijska podrška

Pratite nas:

www.somus.info

<https://www.facebook.com/somusfestival>

Umetnički savet festivala

Srđan ALEKSIĆ, direktor festivala

Mihajlo ZURKOVIĆ, umetnički direktor festivala

Lidija BIZJAK

Marina MIKIĆ

Bojana KOVAČEVIĆ

SOMUS 2016. godine slavi svoj peti rođendan!

Vreme kada naš moto *Od juče ka sutra* počinje da živi, ne samo kao ideja-vodilja novog festivala, već i kao momenat kada se podvlači prva – šta je novi SOMUS doneo, šta je sačuvao, kuda dalje?

Od malog festivala koji se, posle višegodišnjeg sna, probudio 2012. godine, do toga da smo prošle godine morali da dodajemo više redova stolica na scenu, kako bi svi zainteresovani mogli da slušaju SOMUS-ove goste!

Posvetili smo se i manjim, ali tako značajnim grupacijama: najmlađoj publici i našim kompozitorima – savremenicima. Živa komunikacija, kao jedan od najvažnijih vidova transmisije, ostvaruje se između glumaca somborskog pozorišta, mladih muzičara i naših somborskih školaraca, kao i kroz razgovor sa gostom-kompozitorom koji sâm predstavlja svoja dela i svoj stvaralački put. I ove godine spremamo priču o *Peći i vuku*, a u goste nam dolazi i, nesumnjivo jedna od najuspešnijih srpskih kompozitorki danas, Isidora Žebeljan.

Obnavljamo i ideju majstorskog kursa i otvaranja SOMUS-a ka džezu. Za ova dva događaja imamo i izuzetne goste: Žaka Ruvijea, jednog od najcenjenijih klavirskih pedagoga danjašnjice. On će raditi u sali Muzičke škole sve vreme Festivala sa našim najboljim mladim pijanistima sa kojima će i nastupiti, 8. aprila. Zatvaranje Festivala će biti i proslava petogodišnjice predanog rada na muzičkoj kulturi u Somboru, uz vrhunske muzičare, goste iz Francuske, džez-pijanistu, Bojana Zulfikarpašića i saksofonistu, Žilijena Luroa.

Nastavljamo da negujemo veće posvećeno klaviru; kamernu muziku; otvaramo Veliku scenu pozorišta za naše mlade muzičare, Somborce i za već proslavljene umetnike. Nadamo se punim salama i nastavljamo da verujemo u podršku i razumevanje svih odgovornih da je SOMUS veoma važna stvar i za ovaj grad i za ovu zemlju. Pri tome nismo zaboravili koliko dugujemo gradu Somboru koji nas nesebično pomaže sve ove godine i radujemo se obnovljenoj saradnji sa Francuskim institutom u Srbiji.

Iako nas neizvesnost prati od samih početaka, SOMUS planira da širi perspektivu – otkrivanjem novih koncertnih prostora, saradnjom sa drugim festivalima i drugim regionima, pozivima velikim ansamblima, većom vidljivošću u medijima i na društvenim mrežama...

Na kraju, a u stvari na samom početku, nismo zaboravili ni na svoje poreklo i zato će od ove godine svaki koncert počinjati zvonima iz Mokranjčevih *Odjeka* u izvođenju Dušana Trbojevića, osnivača moderne somborske muzičke tradicije.

Mihajlo ZURKOVIĆ, umetnički direktor

nedelja, 3. april 2016.

Narodno pozorište Sombor, u 20.00 sati

KVARTET + 1**GUDAČKI KVARTET BEOGRADSKE FILHARMONIJE (Srbija)**

Jelena Dragnić, prva violina

Vladan Lončar, druga violina

Boris Brezovac, viola

Aleksandar Latković, violončelo

OGNJEN POPOVIĆ, klarinet (Srbija)

• Program:

Wolfgang Amadeus MOZART (W. A. Mozart, 1756–1791)*Gudački kvartet u d-molu*, br. 15, K. 421 (1783)*Allegro moderato**Andante**Menuetto: Allegretto**Allegretto ma non troppo. Più allegro***Karl Marija fon WEBER (C. M. von Weber, 1786–1826)***Kvintet za klarinet i gudače u B-duru*, op. 34 (1816)*Allegro**Fantasia: Adagio**Menuetto**Rondo: Allegro giocoso***P A U Z A****Dmitrij ŠOSTAKOVIČ (Д. Д. Шостакович, 1906–1975)***Gudački kvartet u D-duru*, br. 4, op. 83 (1949)*Allegretto**Andantino**Allegretto**Allegretto*

Interesovanje **Wolfganga Amadeusa Mocarta** za gudačke kvartete prati se, pre svega, kroz njegove četiri serije kvarteta koje je počeo da piše 1772. godine. Prvo je objedinio seriju od šest takozvanih *Milanskih kvarteta* (1772), a godinu dana zatim i šest *Bečkih kvarteta*. Pre nego što je stavio tačku na ovaj žanr, komponujući seriju *Pruskih kvarteta* (1790), napisao je šest kvarteta posvećenih Jozefu Hajdnu (J. Haydn), u periodu od 1782. do 1785. godine. Na njihov nastanak, odnosno na povratak ovom žanru, nakon gotovo desetogodišnje pauze, uticao je Mocartov povratak u Beč i, s tim u vezi, poznanstvo i prijateljstvo sa Hajdnom. U stvari, direktnim uzrokom nastanka smatraju se kvarteti iz op. 33 koje je Hajdn u to vreme tek objavio. *Gudački kvartet u d-molu*, K. 421 jeste najpoznatiji kvartet iz ove serije, a ujedno je i jedini napisan u molskom tonalitetu. Komponovan u standardnoj, klasičnoj četvorostavačnoj koncepciji, kvartet završava u durskom tonalitetu – pikardijskom tercom. Već u prvom stavu, Mozart je pokazao koliko je u stvari naučio od svog starijeg kolege Hajdna, ali i od majstora kontrapunkta – Johana Sebastijana Baha (J. S. Bach). To potvrđuje kontrastna tema – raspevana melodija. Emocionalna tenzija postignuta je na harmonskom planu, koji je uz niz disonanci još izrazitiji u srednjem delu drugog stava. Svečani menuet – treći stav, elegantan je i sasvim ozbiljnog karaktera. Posebno je zanimljiv kontrast između igrčkog karaktera deonice prve violine i pratnje u deonicama sa „picikato“ tehnikom. Finalni stav je, po formi, tema sa varijacijama u ritmu sičlijane. Pretpostavlja se da je Mozart delo završio 1783. godine, u vreme kada je njegova supruga Konstanca bila u drugom stanju sa njihovim prvim detetom, sinom Rajmondom.

Pored standardnih žanrova kamerne muzike – gudačkog kvarteta, gudačkog kvinteta, klavirskog trija, Mozart je ispoljavao interesovanja i za neuobičajene instrumentalne kombinacije. Među njima jeste i *Kvintet za klarinet i gudače*, K. 581 iz 1789. Sledeća značajna tačka u istorijatu ovog neobičnog žanra jeste 1816. kada nastaje *Kvintet za klarinet i gudače u B-duru Karla Marije fon Vebera*. Četvorogodišnji rad na delu za Vebera je značio oslanjanje na klasični stil, kako u pogledu četvorostavačne koncepcije, tako i u pogledu kompozicione tehnike. Inspirisan aktuelnim virtuosom na klarinetu, Karlom Baermanom (C. Baermann), Veber je stvorio jedno od najznačajnijih dela u literaturi za klarinet uopšte. Ovo delo je svedok ne samo jedne kompozitorske poetike, već i klarinetske izvođačke prakse jednog doba. Nakon meditativnog početka, klarinet je već u prvom stavu postavljen kao prvi među jednakima, čija je deonica vešto isprepletana sa gudačkim kvartetom. Fantazijska inspiracija drugog stava i menuet ispunjen humorističnim elementima dovode do finala igrčkog karaktera.

Gudački kvartet u D-duru, op. 83 **Dmitrij Šostakovič** je napisao 1949. godine. U pogledu tematike, ovaj kvartet se često poredi sa kompozitorovim *Klavirskim trijom*, op. 67 (1944), jer se u obe kompozicije autor bavi jevrejskom muzikom. Međutim, Šostakovič je znao da za vreme Staljinove vladavine ne sme otvoreno da pokazuje simpatije prema jevrejskoj kulturi, pa je stoga i premijera dela ostvarena tek nakon Staljinove smrti 1953. godine, u Moskvi. Naime, 1948. godine, kompozitor je sa mnogim drugim kolegama bio zabranjen, a zbog formalizma prema Ždanovljevom proglasu, bio je čak prisiljen da se javno izvini. Stoga, u to vreme piše filmsku muziku, kao proces svojevrsne službene rehabilitacije, ali u isto vreme i dela koja ostaju u „foci“, među kojima je i ovaj kvartet. Tipične folklorne elemente Šostakovič je ugravirao u prvi stav, koji počinje nastupom viole i violončela, nad kojima se izlažu deonice violine, sve u vidu bordunskog višeglasnog stila. *Kvartet* je verovatno najpoznatiji po svom drugom stavu, čemu najviše doprinosi deonica prve violine. Autograf *Kvarteta* čuva se u *Glinkinom muzeju* u Moskvi.

ponedeljak, 4. april 2016.

Narodno pozorište Sombor, u 20.00 sati

VIRTUOZ U POSETI**JOANA TŠEĆIJAK (JOANNA TRZECIAK), klavir (Poljska / Belgija)**

• Program:

Ludvig van BETOVEN (L. van Beethoven, 1770–1827)*Sonata u c-molu*, br. 8, op. 13, *Patetična* (1798)*Grave. Allegro di molto e con brio**Adagio cantabile**Rondo: Allegro***Sergej PROKOFEJEV (С. Прокофьев, 1891–1953)***Nestalne vizije*, ciklus klavirskih komada, op. 22 (1917)*Lentamente – Andante – Allegretto – Animato – Molto giocoso – Con eleganza – Pittoresco – Commodo – Allegretto tranquillo – Ridicolosamente – Con vivacita – Assai moderato – Allegretto – Feroce – Inquieto – Dolente – Poetico – Con una dolce lentezza – Presto agitatissimo e molto accentuate – Lento irrealmente.***P A U Z A****Ludvig van BETOVEN***Sonata u E-duru*, br. 30, op. 109 (1820)*Vivace ma non troppo**Prestissimo**Andante molto cantabile ed espressivo***Frederik ŠOPEN (F. Chopin, 1810–1849)***Barkarola u Fis-duru*, op. 60 (1845)

Anick Geenen

U periodu od 1795. do 1822. godine, **Ludwig van Beethoven** je napisao trideset dve sonate za klavir. Iako nisu zamišljene, niti komponovane kao zbirka, one u istoriji muzike zauzimaju mesto žanrovski objedinjenih kolekcija. Nemački kompozitor i dirigent Hans fon Bilov (H. von Bülow), nazvao ih je *Novim muzičkim testamentom*, naspram *Starog testamenta*, to jest zbirke *Dobrotemerovanog klavira* J. S. Baha. Osma po redu, *Sonata u c-molu*, op. 13, pripada ranom Beethovenovom stvaralačkom periodu, koji je još pod izrazitim uticajem klasičnog stila. To se samo donekle odnosi i na tonalitet, jer je tokom klasicizma upotreba c-mola bila prilično ograničena i vezivana za dramaturško senčenje kompozicije – u operi, na primer. Beethoven se, međutim, nije zadržao na fragmentarnoj upotrebi ovog tonaliteta, kao što su to uglavnom radili njegovi prethodnici, već je u c-molu komponovao dela u celini, posebno kompozicije salonskog žanra – sonate i trija. Na taj način, odbacivao je estetiku prošlih vremena. Za samog Beovena, ovaj tonalitet je predstavljao kombinaciju moći i snažnih emocija. S tim u vezi, sonata se često poredi sa Mocartovom *Sonomom za klavir K. 457* koja je takođe u c-molu. Naziv jedne od najpoznatijih sonata u klavirskoj literaturi uopšte – *Patetična*, potiče od izdavača koji je u kompoziciji prepoznao dozu tragike. Takav utisak ostavlja već sam početak sonate, odnosno spori uvod. Nasuprot ovoj sonati, Beethovenov op. 109 je odraz autorovog zrelog stila, sa znatno drugačijim pogledom na makrostrukturu i mikrostrukturu klasicističkog dela. Razlog tome jeste što je trideseta po redu *Sonata u E-duru*, op. 109 nastala gotovo dve decenije nakon *Patetične*, kao i to što je kompozitor već uveliko nagoveštavao nove tendencije romantičarskog doba. Stoga je Beethovenov odnos prema klasičnoj formi znatno slobodniji, što se najviše uočava u trećem stavu, to jest temi sa varijacijama. Pored toga, u samoj temi se prepoznaju karakteristike tipično romantičarskog raspoloženja koje je doneo početak 19. veka. Ovu sonatu, koja danas takođe spada u standardni pijanistički repertoar, još je Franc List (F. Liszt) redovno izvodio na svojim koncertima, tridesetih godina 19. veka.

Ciklus klavirskih komada *Nestalne vizije*, **Sergej Prokofjev** je napisao između 1915. i 1917. godine, dok je premijera usledila u Sank-Peterburgu, godinu dana kasnije. Inspiraciju za ovo delo kompozitor je našao u poeziji Konstantina Balmonta (К. Бальмонт). Za razliku od mladalačkih opusa, to jest brojnih „provokativnih“ i često misterioznih klavirskih kompozicija, ovih dvadeset komada, zajedno sa *Sonomom za klavir* br. 2, op. 14, spadaju u najznačajnija dela – sve do nastanka ciklusa takozvanih *Ratnih sonata*. Bez obzira na vreme komponovanja, komadi ne pokazuju kompozitorovu težnju ka atonalnosti, već tendenciju ka disonantnom harmonskom jeziku, kojem su bili skloni i Šenberg (Schönberg) i Skrjabin (Скрябин). Kao pojedinačni komadi, veoma se često izvode na koncertnom podijumu, međutim, malo je pijanista koji se odvaže da ciklus izvedu u celini. Činjenica da su, pojedinačno posmatrano, komadi veoma kratki, dodatno otežava osmišljavanje interpretacije. Naime, standardno trajanje ciklusa je između dvadeset i dvadeset dva minuta. Većina komada traje oko jednog minuta, a najkraći među njima jeste peti po redu koji traje svega dvadeset pet sekundi. Na osnovu ovog ciklusa, kasnije je nastao orkestarski aranžman Rudolfa Baršajja, kao i svita za balet, koji je postavljen šezdesetih godina 20. veka.

Barkarolu u Fis-duru **Frederik Šopen** je napisao pred kraj svoje karijere, 1845. godine, u vreme kada je njegovo zdravlje bilo ozbiljno narušeno usled tuberkuloze, a veza sa jednom od najpoznatijih književnica tog doba – Žorž Sand (G. Sand) težila raspadu. Prepoznatljivo po ritmu barkarole, to jest pesmi venecijanskih gondolijera i njihovom ritmu veslanja, ovo delo po značaju spada u Šopenova poslednja velika ostvarenja, iako traje manje od deset minuta.

ponedeljak, 4. april – četvrtak, 7. april 2016.

Narodno pozorište Sombor, u 11.00 sati

DEČIJA POSLA**Duvački kvintet studenata
Akademije umetnosti u Novom sadu****Radica Đedović, flauta (Srbija)****Mina Novović, oboa (Srbija)****Nikola Jančić, klarinet (Srbija)****Eleonora Stipić, fagot (Srbija)****Urmin Nes Majstorović, horna (Srbija)****BRANISLAV JERKOVIĆ, glumac (Srbija)****DUŠAN JOVIĆ, reditelj (Srbija)**

• Program:

Sergej PROKOFJEV (С. Прокофьев, 1891–1953)*Peća i vuk*, simfonijska bajka za decu, op. 67 (1936), aranžman za duvački kvintet
Joakima Linkelmana (J. Linckelmann)Muzičke teme: ptica – flauta, mačka – klarinet, patka – oboa, deda – fagot,
Peća – flauta uz pratnju ostalih instrumenata, vuk – horna.*Uvod**Priča počinje**Ptica**Patka. Dijalog sa pticom. Napad mačke.**Deda**Vuk**Patka je uhvaćena**Vuk lovi pticu i mačku**Peća se priprema da uhvati vuka**Ptica i vuk**Peća hvata vuka**Lovci dolaze**Povorka ka zoološkom vrtu***Projekat se realizuje u saradnji sa Akademijom umetnosti u
Novom Sadu i Narodnim pozorištem Sombor**

Omiljeno kod mlađe publike zbog interesantnog suodnosa literarnog i muzičkog sadržaja, kao i kod starije publike zbog humora kojim je prožeto, delo *Peća i vuk* **Sergej Prokofjev** je napisao dvadeset dve godine nakon kompozicije sličnog žanra – *Ružno pače*, koja takođe obiluje šaljivim muzičkim „opisima“ životinja. Ovu muzičku bajku za decu, op. 67, Prokofjev je napisao 1936. godine, potpisujući i muziku i tekst – kao simfonijsku bajku za naratora uz pratnju orkestra. Naime, on je te godine dobio porudžbinu od Natalije Sac iz Centralnog dečjeg pozorišta u Moskvi da napiše novu muzičku simfoniju za decu. Cilj tog projekta bilo je formiranje muzičkog ukusa dece ranog školskog uzrasta. Interesantno je da je Prokofjev delo napisao za samo četiri dana.

Iako je premijera bila 2. maja, za vreme Praznika rada, posećenost tadašnjih pionira nije bila velika. Međutim, to se ubrzo promenilo, jer je ulogu naratora preuzela sama Natalija Sac, koja je u početku deci pričala i o instrumentima, pokazivala ih, predstavljala lajtmotive, a tek potom počinjala da prezentuje tekst. Delo je ubrzo počelo da se izvodi i izvan Rusije, a prvo takvo koncertno izvođenje ostvario je Dablinski orkestar, 1942. godine u Dublinu. Mnogo kasnije, tek sedamdesetih godina 20. veka, radijsko izvođenje *Peće i vuka*, sa Natalijom Sac (H. Cau) i Državnim simfonijskim orkestrom SSSR-a pod vođstvom maestra Jevgenija Svetlanova (E. Светланов), bilo je snimljeno na gramofonsku ploču koja je postala izuzetno popularna i poznata u Rusiji i izvan nje. Štaviše, delo je ušlo u školske programe brojnih zemalja. Takođe, ova specifična muzička bajka postala je interesantna i Voltu Dizniju (W. Disney), koji ju je uveo u popularnu kulturu, praveći animiranu verziju 1946. godine sa naratorom Sterlingom Holovejom (S. Holloway). Među poznatim aranžmanima jeste i verzija za duvački kvintet Joakima Linkelmana.

Prema partituri, orkestar čine limeni duvački instrumenti – tri horne, truba i trombon, udarački instrumenti – timpani, triangl, tamburin, činele, kastanjete, doboš i bubanj, potom gudački instrumenti – prve i druge violine, viole, violončela i kontrabasi, kao i drveni duvači – flauta, oboa, klarinet i fagot. Svaki karakter, to jest lik u priči „oslikan“ je određenim instrumentom i muzičkom temom: ptica – flautom, mačka – klarinetom, patka – oboom, deda – fagotom, lovci – limenim duvačima i temom u trubi sa učešćem timpana, Peća – gudačima, a vuk – hornama. Trajanje dela jeste oko dvadeset pet minuta.

U fabuli je glavni junak Peća – pionir, to jest pripadnik aktivističke organizacije najmlađe omladine u vreme Sovjetskog Saveza. Peća, naravno, razume govor životinja. Zbog toga je on pravi pionir, primer koji treba da posluži ostaloj deci – kao dobar, smeo i pravedan drug. On živi u dedinoj kući. Jednog dana, Peća je izašao iz dvorišta i ostavio otvorenu kapiju. Tu je priliku iskoristila patka, kako bi otišla do obližnje bare da se okupa. Ona susreće pticu sa kojom počinje da se prepire. Ptica se u stvari pita koja to vrsta ptice ne ume da leti, dok se patka čudi kako to da ptica ne ume da pliva. U tom stiže i Pećin ljubimac – mačka, koja vreba i pticu i patku. Srećom, Peća ih upozorava, te se one spasavaju – ptica odleće, a patka odlazi u vodu. Potom, na dedin poziv, Peća se vraća u kuću zbog opasnosti, odnosno vuka koji vreba u šumi. Nakon što je vuk pokušao da napadne mačku, koja je pobegla na drvo, uhvatio je patku i progutao je. Međutim, uz pomoć ptice, Peća hvata vuka konopcem. Ubrzo stižu i lovci koje, u nameri da ubiju vuka, odvraća Peća, te ih nagovara da vuka odvedu u zoološki vrt. Sledi povorka prema zoološkom vrtu sa svim akterima priče, uključujući i patku.

Premda je delo nastalo kao muzička bajka za decu, postoje mišljenja kritičara da je u stvari *Peća i vuk* alegorija političke situacije u Sovjetskom Savezu tridesetih godina 20. veka, koju je Prokofjev vešto interpolirao u muzičko-poetski i dramski rukopis.

utorak, 5. april 2016.

Narodno pozorište Sombor, u 20.00 sati

NAŠI STVARAOCI – ISIDORA ŽEBELJAN

ŽEBELJAN ANSAMBL (Srbija)

Akademik, Isidora Žebeljan, klavir

Aneta Ilić, sopran

Borislav Čičovački, oboja, engleski rog, okarina

Mirjana Nešković, violina

Aleksandar Stefanović, harmonika

• Program:

ISIDORA ŽEBELJAN (1967)

Čudo u Šarganu, pesma za obou i violu (2003)

Leons i Lena, svita za sopran, obou, violu, kontrabas, klavir i udaraljke (1998/2011)

Uvertira

Kralj

Putovanje

Umorne stope moje

Dark Velvet, za klavir (2006)

Isceci, Isuse, rane moje, molitva za sopran i klavir (2010)

Zujte strune, za simfonijski orkestar, snimak sa otvaranja Festivala u Bregencu, 2013. godine (ORF)

Izvođači: Bečki simfoničari, dirigent Pol Danijel

Tri kozja uveta, svita za obou, violinu i klavir (2002)

Robinje

Međustav. Jutro

Felisija

Bahanal

Umbra, za klavir (1987)

Girotondo, za obou, klavir, kontrabas i udaraljke (2003)

Opera *Dve glave i devojka*, deo prve scene, snimak sa svetske premijere u Sijeni, 2012. godine

Izvođači: Aneta Ilić, Pjotr Prohera, Ajvan Ladlou, Nikola Đuričko, Žebeljan orkestar, dirigent Premil Petrović

Bojana Stanković, klavir

Nataša Petrović, viola

Boban Stošić, kontrabas

Miroslav Karlović, udaraljke

Mišolovka, diptih za engleski rog, violinu i klavir (1995/2013)

Tri slepa miša

Epilog

Suze su D. K., diptih za sopran, engleski rog, violinu, harmoniku i kontrabas (1999/2014)

Viktor N.

Marijina pesma

Dve pesme nevjeste od vjetra, za engleski rog, harmoniku i kontrabas (2003/13)

Leda, svita za engleski rog, violinu, harmoniku, kontrabas i udaraljke (2001/16, premijera)

Charleston

Ragtime

Toddle

Tango

Fox-trott

Za beogradsku postavku jednog od kulturnih dramskih tekstova srpske književnosti, *Čudo u Šarganu* Ljubomira Simovića, 2002. godine, Isidora Žebeljan je komponovala melodiju koja nosi neke odlike narodne muzike iz centralne Srbije, ukrašena melizmima i predudarima, dok po svom tročetvrtinskom metru, jednoobraznoj pratnji i ponavljanju teme nalikuje bojeru.

Kao što je Georg Bihner (G. Büchner) u svojoj drami *Leons i Lena* posegao za strukturom starinske bajke, tako se i kompozitorica, u istoimenoj sviti, nastaloj iz muzike za beogradsku produkciju Bihnerovog komada, seća zvukova sa renesansnih dvorova i trgova, i nastupa putujućih skomraha.

Dark velvet, koncertna minijatura za solo klavir, koja nosi podnaslov *U spomen Gustavu Maleru* je beskrajna, nostalgična melodija koja posredstvom kompozitorkine izrazite osetljivosti i emotivnog sadejstva sa prošlim vremenima hvata malerovsku setu u mrežu sopstvene čarolije.

Isceli, Isuse, rane moje je molitva za koju je tekst uzet iz Akatista. Mirna i dinamički suzdržana, a emotivno bogata i potresna pesma, premijerno je izvedena na koncertu Žebeljan ansambla u Tel Avivu, decembra 2014. godine.

Kompozicija *Zujte strune* nastala je kao porudžbina Festivala u Bregencu, 2013. godine. Pošto je te godine na velikoj festivalskoj sceni na Bodenskom jezeru bila postavljena Mocartova opera *Čarobna frula*, tadašnji umetnički direktor Festivala je od tri istaknuta evropska kompozitora – između ostalih i od Isidore Žebeljan – za svečano otvaranje Festivala naručio orkestarske kompozicije, koje je trebalo da budu tematski povezane sa muzikom Mocartove opere. Isidora je kao polazište uzela uverturu *Čarobne frule* i, u zanosnom orkestarskom briju dostojnom Mocarta, napisala melodijski i ritmički bujnu orkestarsku minijaturu koju su premijerno izveli Bečki simfoničari i dirigent Pol Danijel (P. Daniel).

Naslov svite *Tri kozja uveta* potekao je od naslova pozorišnog komada za decu Ljubivoja Ršumovića, *U cara Trojana kozje uši*, kao što i četiri stava svite potiču iz muzike za tu predstavu, postavljene u Beogradu, 1999. godine. Ova muzika poseduje izrazito pevnu melodičnost, ali nosi i karakteristike srpske i rumunske narodne muzike.

Umbra je komponovana na trećoj godini studija, kada je Isidora Žebeljan imala devetnaest godina. Delo je inspirisano slikama Đorđa de Kirika (G. de Chirico), ali i igrama i neuhvatljivošću senki.

Girotondo je koncertna minijatura u kojoj je autentični vid amalgamisanja elemenata dva suštinski udaljena izvora inspiracije na stvaralaštvo Isidore Žebeljan – narodna i popularna muzika – dostigao jedan od svojih najefektnijih i najblijantnijih vrhunaca.

Stara indijska legenda i novela *Zamenjene glave* Tomasa Mana (T. Mann), poslužile su kao osnova za operu *Dve glave i devojka*, koja je nastala kao porudžbina istaknutog italijanskog muzičkog instituta *Accademia Chigiana* iz Sijene i festivala *Settimana musicale senese*. Priča o zamenjenim glavama, poslužila je Isidori da ostvari veoma specifičan muzički izraz koji bi mogao da se opiše i kao folklor nekog imaginativnog, nepostojećeg naroda. To je prva srpska opera, čija je svetska premijera u inostranstvu pevana na srpskom jeziku.

Diptih *Mišolovka* nastao je iz muzike za istoimenu pozorišnu predstavu po Agati Kristi (A. Christie), koja je 1995. postavljena u Beogradu. Prvim stavom vladaju emocije napetosti i slutnje, dok je drugi stav valcer, iza kojeg ostaje pitanje obnavljanja straha, produženo do beskraja.

Diptih *Suze su O. K.* nastao je iz pozorišne muzike za istoimenu dramu Mirjane Bobić Mojsilović, postavljenu u Beogradu 1999. godine. Elementi džez-a i popularne muzike prisutni su u ovom diptihu, iz kojeg se izdvaja *Marijina pesma*, kao primer Isidorine prefinjene, dirljive melodioznosti.

Dve pesme nevjeste od vjetra proistekle su iz muzike za pozorišnu predstavu *Nevjesta od vjetra* Slobodana Šnajdera, koja je u Beogradu postavljena 2003. godine. Bazirane na pentatonici iz Međumurja, ove dve pesme predstavljaju jedna drugoj varijaciju: setna patina drevnosti spore pesme i divlja ritmičnost brze pesme, pretaču se jedna u drugu, postajući i kontrast i ogledalo.

Svita *Leda* nastala je iz muzike za istoimenu dramu Miroslava Krleže koju je u Ateljeu 212 režirao Dejan Mijač, 2001. godine. Svi stavovi te svite imaju za model popularne igre iz tridesetih godina prošlog veka, ali se te igre, pod dejstvom Isidorine mašte, obogaćuju lucidnim ritmovima i naglim obrtima u nesvakidašnjim zvučnim kombinacijama – one postaju igre kompozitorske maestralnosti Isidore Žebeljan.

sreda, 6. april 2016.

Narodno pozorište Sombor, u 20.00 sati

GUŽVA NA SCENI

MIHAJLO ZURKOVIĆ, klavir (Srbija)*

RATIMIR MARTINOVIĆ, pijanista (Crna Gora / Srbija)**

LIDIJA i SANJA BIZJAK, duo (Srbija / Francuska)***

ALEKSANDAR KOJIĆ, dirigent (Srbija)

KAMERNI ORKESTAR *CAMERATA ACADEMICA* (Srbija)

• Program:

Wolfgang Amadeus MOCART (W. A. Mozart, 1756–1791)

*Divertimento za gudače u D-duru, K. 136 (1772)**Allegro**Andante**Presto*

Wolfgang Amadeus MOCART

*Koncert za klavir i orkestar u A-duru, br. 12, K 414 (1782)***Allegro**Andante**Rondeau: Allegretto*

P A U Z A

Galina Ivanovna USTVOLJSKA (Г. И. Устовольская, 1919–2006)

*Koncert za klavir, gudače i timpane (1946)***

Johan Sebastijan BAH (J. S. Bach, 1685–1750)

*Koncert za dva klavira i orkestar u c-molu, BWV 1060 (1736)*****Allegro**Adagio**Allegro*

Wolfgang Amadeus Mozart bio je poznat po komponovanju različitih tipova divertimenta. Ponekad je čak koristio formu simfonije, odnosno njene manje verzije – simfonijete. To je slučaj i sa *Divertimentom u D-duru*, K. 136 koji, sa dva naredna divertimenta, pripada grupi takozvanih *Salcburških simfonija*. Ova dela su dobila naziv po gradu u kojem ih je Mozart napisao 1772, između dva putovanja u Italiju. Kompozitor je tada imao samo šesnaest godina, a već je bio na položaju koncertmajstora. Naravno, u ovom slučaju termin simfonija treba sasvim drugačije razumeti, jer Mozart ne koristi tipičan instrumentarium, to jest simfonijski orkestar, već znatno svedeniji zvučni kolorit gudačkog orkestra, mada ove „simfonije“ često izvode i gudački kvarteti. Takođe, za razliku od Mozartovih standardnih simfonija, ova dela imaju tri umesto četiri stava, to jest nedostaje im treći igracki stav – menuet. Nasuprot tome, razlikuju se i od drugih autorovih divertimenta koji obično imaju šest stavova.

Koncert za klavir i orkestar u A-duru, K. 414, dvanaesti po redu, jedan je od tri koncerta, zajedno sa K. 413 i K. 415, koji je Mozart napisao za sopstvene izvođačke potrebe. Izvodio ih je na nastupima 1783. godine, a iz praktičnih i logističkih razloga, predvideo je njihovo izvođenje i u kamernoj verziji – samo sa gudačkim kvartetom. Kako ih je sam Mozart

opisao, oni predstavljaju zlatnu sredinu između onoga što je suviše teško i onoga što je suviše lako u izvođačkom smislu. *Koncert* K. 414 ostavlja utisak lirске i bogate melodijske teksture, posebno u prvom stavu, u kojem se prikazuju četiri različite teme, a klavirska deonica donosi još dve nove teme. U drugom stavu, Mozart „simulira“ stil svog nedavno preminulog učitelja, kompozitora Johana Kristijana Baha (J. Ch. Bach). Kako bi delo postavio na nivo svojevrsnog omaža, upotrebio je citat teme, koju je Bah komponovao još 1763. godine za Galupijevu (Galuppi) operu *La calamità dei Cuori*.

Ruska kompozitorica **Galina Ivanovna Ustvoljska**, obrazovala se na Konzervatorijumu *Rimski – Korsakov* u Sankt-Peterburgu pred Drugi svetski rat i neposredno posle njega, a učenica je čuvenog kompozitora Dmitrija Šostakoviča. Koliko je Šostakovič cenio njen rad, govori između ostalog i činjenica da je drugu temu iz njenog finala *Trija za klarinet, gudače i klavir* ovaj kompozitor upotrebio u svom petom po redu gudačkom kvartetu i u sviti *Soneti*. Uprkos tome, njena muzika dugo nije izvođena i nije bila predmet muzičke kritike – tačnije, sve do osamdesetih godina 20. veka, kada je počela da se izvodi prvo u inostranstvu, a zatim i u Rusiji. Muzička poetika Ustvoljske je unikatna, izrazito ekspresivna, snažna, stroga, često visoko tragična. *Koncert za klavir, gudače i timpane* je napisan u jednom stavu, sa posvetom Alekseju Ljubimovu (А. Любимов). Ovaj pijanista je *Koncert* opisao

Rina Vukobratović

kao delo „između agresije i tihe molitve“, aludirajući na njegovu vezu sa društveno-političkim kontekstom posleratnog Sovjetskog Saveza. *Koncert* je premijerno izveden tek 1964. godine.

Kao prva dela tog žanra u istoriji muzike, klavirski koncerti **Johana Sebastijana Baha** originalno su pisani za čembalo (harpisikord), gudače i kontinuo. Pored sedam takvih koncerata, Bah je napisao i tri za dva čembala, dva za tri čembala i jedan za četiri čembala. Premda *Koncert za dva klavira i orkestar u c-molu*, BWV 1060 postoji u formi partiture, to jest rukopisa, smatra se da je on u stvari transkripcija izgubljenog dvostrukog koncerta u d-molu. Takođe, postoji i kao aranžman za dve violine ili za violinu i obou (BWV 1060r). Bez obzira na to, Bah je majstorski uklopio solističke deonice sa orkestrom u jedinstvenu celinu. Nasuprot prvom i trećem stavu, drugi stav predstavlja „kantilenu“ u kojoj je melodija poverena solističkim instrumentima, dok orkestar ima prateću ulogu.

Marco Borggreve

četrtek, 7. april 2016.

Narodno pozorište Sombor, u 20.00 sati

BALKAN TANGO**ALEKSANDAR TASIĆ, klarinet (Srbija)****ZORAN KRAJIŠNIK, gitara (Srbija)**

• Program:

Nenad OSTOJIĆ (1943)*Introdukcija i balkanski kvazi tango*, za solo klarinet (premijera)**Astor PJACOLA (Á. Piazzolla 1921–1992)***Invierno Porteño*, za solo gitaru (1970)**Hajnrh NOJMAN (H. Neumann, 1792–1861)***Serenada*, za klarinet i gitaru, op.5*Serenada**Poloneza***Roberto di MARINO (R. Di Marino, 1956)***Svita*, za klarinet i gitaru br. 3 (2000)*Milonga**Interlude**Tango**Humoresque***Džordž GERŠVIN (G. Gershwin, 1898–1937)***Tri preludijuma*, aranžman za klarinet i gitaru B. Jovanovića*Allegro ben ritmato e deciso**Andante con moto e poco rubato**Allegro ben ritmato e deciso***Pakito d'RIVERA (P. D'Rivera 1948)***Dva komada za klarinet i klavir*, aranžman za klarinet i gitaru

B. Jovanovića

*Vals Venezolano**Contradanza***Džon Vilijam DUARTE (J. W. Duarte, 1919–2004)***Mali džez*, op. 92, aranžman A. Tasića*Tri**Četiri**Pet i šest**Dvanaest***Gošća koncerta: VALENTINA KREMPATIĆ, gitara (Srbija)**

• Program:

Johan Sebastijan BAH (J. S. Bach, 1685–1750)*Preludijum iz Svite u E-duru*, BWV 1006a (1720)**Nikolo PAGANINI (N. Paganini, 1782–1840)***Velika sonata u A-duru* (1804)*III Andantino variato***Antonio RUIZ-PIPO (A. Ruiz-Pipò, 1934–1997)***Cancion y Danza***Rolan DIENS (R. Dyens, 1955)***Tango en Skai* (1985)

Kompozitor i redovni profesor Univerziteta u Novom Sadu, višegodišnji dekan Akademije umetnosti, **Nenad Ostojić**, autor je dela različitog žanra. Među njima su solističke kompozicije za flautu, klarinet, obou, klavir, violončelo, zatim kamerna dela – *Igra i pesma*, za klarinet i klavir, *Razigrane sekunde*, za trio flauta, *Pet komada*, za duvački kvintet; potom horske kompozicije, koncertantno delo *Musica Concertante*, za klarinet i gudački orkestar, *Posvetni dijalog BACH/DSCH* za gudački orkestar. Dobitnik je Oktobarske nagrade grada Beograda, Povelje sa zlatnom plaketom Univerziteta u Novom Sadu i Iskre kulture, najvišeg priznanja za razvoj i afirmaciju stvaralaštva Kulturno-prosvetne zajednice Vojvodine (2004).

Astor Pjacula, argentinski kompozitor i bandeonista 20. veka, prepoznaje se kao sinonim tanga, argentinske igre koja je zahvaljujući njemu doživela preporod i preobražaj. Složeni ritmički obrasci, bogatstvo harmonije, čak polifona faktura, neobična instrumentacija jesu elementi koje je Pjacula uvodio u svoj tagno – novi tango, odnosno „tango nuevo“. U više od tri stotine tanga nije samo džez bio inspiracija koja je vodila tradicionalni tango u preobražaj. Ciklus *Četiri godišnja doba Buenos Airesa* često se izvodi parcijalno. Napisan je za kvintet violine, klavira, električne gitare, kontabasa i bandoneona. Poslednji tango iz ovog ciklusa – *Zima (Invierno Porteño)* nastao je 1970. godine.

Serenada, op. 5 za B-klarinet i gitaru pripada grupi od šest serenada za ovaj duo **Hajnriha Nojmana** i ujedno predstavlja jedinstvene primere u literaturi ove instrumentalne kombinacije. O ovom nemačkom kompozitoru se danas malo zna, čak je i njegova biografija delimična. Karijeru je počeo kao klarinetista i muzički pedagog u Frankfurtu, a kasnije je postao dirigent u Antverpenu. U *Serenadama*, Nojman je instrumentima dodelio sasvim različite uloge. S tim u vezi, virtuoznost i kantabilnost je odlika deonice klarineta, dok gitara ima ulogu pratnje.

Roberto di Marino je savremeni italijanski kompozitor koji je osvojio više nagrada, među kojima je prva na takmičenju za duvačke ansamble *Diapason d'Argento* u italijanskom gradu Gonzagi. Redovni je profesor na Muzičkom konzervatorijumu u Veroni. Marino piše orkestarsku i kamernu muziku, a posebnu pažnju posvećuje horu, velikim duvačkim orkestrima i džez muzici.

Kompozicija *Tri preludijuma* je „ostatak“ znatno obimnije zamišljenog ciklusa za klavir **Džordža Geršvina**. Prvobitno je autor nameravao da piše dvadeset četiri preludijuma, ali je taj broj sveo na sedam u rukopisu, da bi na premijeri, koju je sam svirao u Njujorku 1926, izveo svega pet. Iste godine, ciklus je štampan i u njemu se nalaze tri preludijuma koji su postali relevantan ciklus na koncertnom podijumu. Ostali preludijumi su aranžirani za druge instrumentalne sastave i objavljeni kao druga dela. Prema stilu, ciklus je reprezentativni primer ranog dvadesetog veka, onoga što se dešavalo u klasičnoj muzici na američkom tlu, koja je „trpela“ znatne uticaje džeza. S obzirom na popularnost koju je doživela klavirska verzija ciklusa, drugi autori i izvođači su kasnije napravili aranžmane za solo instrumente, kao i za različite ansamble.

Savremeni kubanski alt-saksofonista, klarinetista i kompozitor **Pakito d'Rivera**, dobitnik je čak četrnaest „Gremija“. Poznat kao umetnik džeza i klasične muzike, širom sveta nastupa sa svojim kvintetom. *Vals Venezolano* je njegov aranžman poznatog valcera venecuelanskog kompozitora i gitariste Antonija Laura (A. Lauro).

Britanski kompozitor i gitarista **Džon Vilijam Duarte** napisao je oko sto pedeset dela za gitaru i lautu, kao i brojne aranžmane i didaktičke kompozicije za svoj instrument. Nakon što je napustio karijeru hemičara, počeo je da radi kao džez muzičar. Otuda u njegovim delima veliki uticaj džeza, što potvrđuje i kompozicija *Mali džez*, op. 92.

petak, 8. april 2016.

Narodno pozorište Sombor, u 20.00 sati

DVA U JEDAN

ŽAK RUVIJE (JACQUES ROUVIER), klavir (Francuska)

sa polaznicima majstorskog kursa klavira

subota, 2. april – subota, 9. april 2016.

Muzička škola *Petar Konjović* Sombor

MAJSTORSKI KURS KLAVIRA ŽAKA RUVIJEJA

Jedan od najrenomiranijih svetskih pedagoga, profesor Pariskog konzervatorijuma, Salcburškog *Mocarteuma* i Univerziteta umetnosti u Berlinu, solista i kamerni muzicar, Žak Ruvije dolazi prvi put u Sombor. Ovo je značajna prilika za naše najtalentovanije mlade pijaniste koji sada „kod kuće“ mogu da slušaju i uče od ovog vrsnog profesora, iz čije klase su izašla velika imena savremenog pijanizma – Elen Grimo (H. Grimaud), Frank Brale (F. Braley), Arkadi Volodos (A. Володосъ) i dr. Sedam dana velikog pedagoškog iskustva u sali Muzičke škole *Petar Konjović*!

subota, 9. april 2016.

Narodno pozorište Sombor, u 20.00 sati

DŽEZ NA SOMUS-u

BOJAN Z, klavir (Srbija / Francuska)

ŽILIJEN LURO (JULIEN LOURAU), saksofon (Francuska)

Koncert se realizuje u saradnji sa Francuskim institutom u Srbiji

Premijerno u Srbiji, Bojan Z (električni i akustični klavir) i Žilijen Luro (tenor i sopran saksofon) na SOMUS-u predstavljaju svoj kompakt-disk *Duet* (2015), koji je nastao kao rezultat dugogodišnje saradnje dvojice umetnika. Na albumu se nalaze numere:

Relaxin'

Seeds

Fuzzlija

Bugarska

Mr. Waits

Roumgrois

Gradino kolo

Grana od bora

Gudački kvartet Beogradske filharmonije (Srbija)

Članovi Beogradske filharmonije – Jelena Dragnić, Vladan Lončar, Boris Brezovac i Aleksandar Latković 2011. godine su osnovali Gudački kvartet u okviru ovog orkestra.

Kvartet je u sezoni 2012/13. ostvario zapaženo izvođenje *Koncerta za gudački kvartet i orkestar* Ervina Šulhofa (E. Schulhoff) na velikoj sceni *Kolarca*, uz pratnju Beogradske filharmonije i tadašnjeg šefa-dirigenta Muhaja Tanga (M. Tang). U sezoni 2013/14. sa svojim gostima je izveo pet programa kamerne muzike u sali Beogradske filharmonije, u okviru ciklusa pod nazivom *Quartet+1*. Osim kompozicija za gudački kvartet, ciklus je obuhvatio i kvintete sa dve viole, sa klarinetom, sa klaviirom i sa glasom. Kvartet je nastupao u Srbiji i regionu na otvaranju festivala *Classic Fest* u Pančevu, obeležavanju Dana Evrope u Srbiji, Konferenciji Kreativna Evropa u Kulturnom centru *Grad*, na brodu *Amadeus Rojal* na putu od Beča do Crnog mora, kao i na koncertima u Gračanici, Kragujevcu, Gornjem Milanovcu, Indiji, Subotici, Vršcu, Mostaru, Trebinju, u selu Stanišor na Kosovu i Metohiji u okviru humanitarnih i društveno odgovornih projekata Beogradske filharmonije.

Svoj prvi kompakt-disk, Kvartet je snimio 2015. godine u izdanju Beogradske filharmonije, kada je specijalni gost na albumu bio klarinetista Ognjen Popović. U januaru 2016. godine članovi Kvarteta bili su mentori mladim polaznicima *Zimske radionice gudačkog kvarteta* u Podgorici, u okviru koje su održali i koncert u podgoričkoj Modernoj galeriji. Među poslednje uspehe ansambla spadaju koncerti u Ujedinjenim Arapskim Emiratima – u sali *Manarat Al Saadiyat* na festivalu *Abu Dhabi Classics*, u kompleksu *Qasr Al Sarab* u oazi Liva na otvaranju sezone *Kamera muzika u pustinji*; zatim gostovanje u koncertnoj sali *Tjencin*, u istoimenoj kineskoj metropoli; potom u Kulturnom centru Srbije u Parizu, kao i uživo na kanalu RTS Digital.

OGNJEN POPOVIĆ, klarinet (Srbija)

Nakon završene niže i srednje muzičke škole u Pančevu, upisao je studije u Štuttgartu. Diplomirao je i magistrirao na Visokoj akademiji za muziku u Minhenu u klasi prof. Ulfa Rodenhöjzera (U. Rodenhäuser), a doktorirao na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu (2012). Tokom školovanja osvajao je nagrade na brojnim takmičenjima, među kojima su *Felix Mendelssohn-Bartholdy* u Berlinu (1998), Međunarodno takmičenje Muzičke omladine u Beogradu (1997).

Koncertira širom sveta kao solista i član kamernih sastava. Kao solista, nastupao je sa Minhenskom filharmonijom, Evropskim kamernim orkestrom, Radijskim orkestrom Valensije, Beogradskom filharmonijom, Simfonijskim orkestrom Radio-televizije Srbije, *Gudačima Sv. Dorda*. Kao orkestarski muzičar, saradivao je sa orkestrom Državne opere u Štuttgartu, Nemačkom kamernom akademijom u Nojsu, Simfonijskim orkestrom u Pasauu, Orkestrom Festivala Maribor. Od 2002. godine je solo klarinetista Beogradske filharmonije i osnivač ansambla za kamernu muziku *Balkanska kamera akademija*. Sa poznatim nemačkim kamernim ansamblom *Villa Musica* održao je veliki broj koncerata u Nemačkoj i Španiji i snimio kompakt-diskove sa delima R. Štrausa (R. Strauss) i A. Ponchijelija (Ponchielli).

Ognjen Popović je umetnički direktor festivala kamerne muzike *Classic fest* u Pančevu. Držao je majstorske kurseve u Nemačkoj, Španiji, Crnoj Gori i mnogim gradovima Srbije. Od 2015. vodi internacionalnu radionicu za klarinet *Deliblatska pešćara – Čardak*. Bio je angažovan i kao gostujući docent na akademiji za kamernu muziku *Villa Musica* u Majncu. Od 2010. predaje klarinet na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu.

JOANA TŠEĆIJAK (JOANNA TRZECIAK), klavir (Poljska / Belgija)

Muzičko obrazovanje je započela sa sedam godina u rodnom Krakovu, gde je kasnije stekla diplomu Muzičkog konzervatorijuma u Varšavi, u klasi prof. Jana Ekjera (J. Ekier). Tokom studija je bila dobitnica stipendije Šopenove fondacije. Kasnije, kao stipendista Ministarstva kulture Poljske, pohađala je specijalističke studije na Muzičkom konzervatorijumu u Moskvi, u klasi prof. Lava Vlasenka (Л. Власенко).

Međunarodnu karijeru gradila je kako u evropskim gradovima, tako i na drugim kontinentima. Prvu seriju koncerata u Sjedinjenim Američkim Državama odžala je 1988. godine. Nastupala je kao solistkinja sa brojnim orkestrima, među kojima su filharmonije Antverpena, Liježa, Mastrohta, Baden-Badena, Poljske, Makedonije, zatim filharmonijski orkestar *Beethoven Academie*, milanski *United Europe Chamber Orchestra* i dr. Takođe, nastupala je na najznačajnijim festivalima: Muzički festival u Ehternahu, *Flamanski festival*, Festival Ljubljana, festival Emilija-Romanja, *Maggio dei Monumenti* u Napulju, *Jeux d'Art* u Trivoliju, *Ohridsko leto*, *Chopiniana* u Buenos Airesu itd. Poslednju sezonu obeležila je koncertima u salama *Auditorium Verdi* u Milanu, *Rudolfinum* u Pragu, *Casa della Musica* u Parmi, *De Singel* u Antverpenu, *Manasterly Palace* u Kairu, *Yamaha Hall* i *Steinway Hall* u Njujorku, *Teatro Solis* u Montevideu.

Snimila je više albuma u Poljskoj, Nemačkoj i Belgiji. Prvi kompakt-disk objavila je 1990. godine za kuću *Pavene* sa delima Karola Šimanovskog (Szymanowski), a potom resital za izdavačku kuću *KNS Classical* (2006) sa delima Šopena (Chopin) i Rahmanjinova (С. Рахманинов). Poslednjih godina Joana Tšćijak istražuje

muziku Johana Nepomuka Humela (J. N. Hummel), što je rezultiralo snimanjem dvostrukog kompakt-diska. Godine 2010. učestvovala je u obeležavanju Šopenove godišnjice, svirajući u brojnim zemljama Evrope. Tada je dobila i nagradu Ministarstva kulture Poljske (2010).

RADICA ĐEDOVIĆ, flauta (Srbija)

Nakon završene srednje muzičke škole u klasi prof. Ane Samardžić i prof. Aleksandra Burkerta, upisuje Akademiju umetnosti u Novom Sadu 2011. godine, gde trenutno pohađa master studije u klasi prof. Laure Levai Aksin i na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu, na odseku za kamernu muziku u klasi prof. Igora Lazića.

Osvojila je zapažene rezultate na takmičenjima – specijalne i prve nagrade na Susretima flautista *Tahir Kulenović* (2008–2012), na *Petim majskim susretima mladih duvača* (2008), Međunarodnom takmičenju *Davorin Jenko* (2010–2012, 2015), Republičkom takmičenju kamernе muzike (2015), treće nagrade na takmičenjima *Petar Konjović* (2012), *Anton Eberst* (2013), *Ohridski biseri* (2015). Usavršavala se na seminarima i majstorskim kursovima kod eminentnih flautista. Nastupa solistički i u kamernim ansablima, kao što je trio *Espressivo* sa još dve gitare i trio *Flora* sa još dve flaute. Bila je članica orkestra *ZORT*.

Trenutno je članica orkestra Akademije umetnosti u Novom Sadu i Vojvodanskog simfonijskog orkestra. Radi kao saradnica u nastavi za flautu na Akademiji umetnosti u Novom Sadu.

MINA NOVOVIĆ, oboa (Srbija)

Posle završene Srednje muzičke škole *Isidor Bajić* u Novom Sadu, u klasi prof. Ljiljane Segedi, upisuje studije na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, u klasi prof. Vladimira Puškaša.

Dobitnica je brojnih prvih nagrada na takmičenjima, kao što su Međunarodno takmičenje *Stevan Mokranjac* u Požarevcu (2005, 2013, 2014), Republičko takmičenje u Beogradu (2007), Međunarodno takmičenje *Davorin Jenko* (2007, 2012, 2013, 2015). Nastupa kao solistkinja, kamerni izvođač, i u orkestrima kao što su Operski orkestar Srpskog narodnog pozorista, Simfonijski orkestar Akademije Umetnosti u Novom Sadu, Subotička filharmonija, Zrenjaninska filharmonija, Banjalučka filharmonija, Evropski omladinski orkestar WYO, Beogradski mladi simfoničari.

NIKOLA JANČIĆ, klarinet (Srbija)

Posle Srednje muzičke škole *Josif Marinković* u Zrenjaninu, u klasi prof. Andreja Gigića, završio je studije na Akademiji umetnosti u Novom Sadu u klasi prof. Nikole Srdića, gde trenutno pohađa master program za klarinet. Takođe, pohađa master studije za kamernu muziku na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu, u klasi prof. Igora Lazića.

Tokom školovanja osvojio je više prvih nagrada: na Međunarodnom takmičenju duvačkih instrumenata u Požarevcu (2006–2008), na Majskim susretima mladih duvača u Lazarevcu (2009), kao i druge i treće nagrade na Međunarodnom takmičenju *Anton Eberst* (2014) itd. Nastupao je sa Evropskom filharmonijom mladih u Makarskoj i Dubrovniku pod dirigentskom palicom Tomislava Fačinija, u Narodnom pozorištu u Beogradu sa Filharmonijom mladih iz Beograda, Simfonijskim orkestrom Akademije umetnosti u Novom Sadu, i takođe kao solista u Novom Sadu, Beogradu, Zrenjaninu itd. Pohađao je majstorske kurseve čuvenih pedagoga kao što su Ognjen Popović, Davor Reba, Radovan Kavalini, Robert Pirc, Đuro Pete, Bela Kovač (B. Kovacs), Dario Zingales.

ELEONORA STIPIĆ, fagot (Srbija)

Nakon Srednje muzičke škole u Subotici, u klasi Olaha Đerđa, upisala je Akademiju umetnosti u Novom Sadu, u klasi prof. Mirka Isaeskog, gde je završila i master studije. Trenutno pohađa master program za kamernu muziku na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu, u klasi prof. Igora Lazića.

Nastupala je kao članica više orkestara, među kojima su Međunarodni orkestar u Šopronu (Mađarska), Simfonijski orkestar Festivala mladih umetnika u Bajrojt. Takođe, nastupa i u kamernim ansablima, a značajniji nastup ostvarila je sa duvačkim kvintetom u Sarajevu i sa duvačkim trijom u Novom Kneževcu.

Redovna je članica Subotičke filharmonije, Zrenjaninske filharmonije, Simfonijskog orkestra Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu i Banjalučke filharmonije.

URMIN NES MAJSTORVIĆ, horna (Srbija)

Počeo je prvo da svira violinu sa pet godina, potom klavir sa sedam, a sa jedanaest godina i hornu. Nakon Srednje muzičke škole *Davorin Jenko* (klavir) i *Mokranjac* (violina), upisao je studije horne na Akademiji umetnosti u Novom Sadu u klasi prof. Nenada Vasića. Takođe, nastavio je uspešnu saradnju sa prof. Igorom Lazićem pod čijim mentorstvom hornu svira od početka. Na sva tri instrumenta bio je veoma uspešan solista. Svirajući hornu, dva puta je osvajao prve nagrade na međunarodnom takmičenju *Ohridski biseri*. Tri puta je osvojio prve nagrade na međunarodnom takmičenju *Davorin Jenko* i na Republičkom takmičenju, a bio je i laureat ovih takmičenja.

Godine 2012. održao je solistički koncert u galeriji SANU. Inspirisan koncertom, akademik Dejan Despić napisao je *Končertino* koji je posvetio Urminu. Svirao je i u ansamblima u organizaciji fonda *Deca deci*, kao član ansambla *Libriko* u Kraljevu, Novom Sadu, Pančevu, Jagodini, u Turskoj, Slovačkoj, Bugarskoj, a 2010. i na trideset koncerata u okviru letnjeg festivala u Dubajju.

Kao orkestarski muzičar, svirao je violinu u Filharmoniji mladih *Borislav Pašćan*, Beogradskoj dečjoj filharmoniji, hornu u orkestrima škola, među kojima je i *Davorin Jenko*, a zatim i kao član brojnih profesionalnih orkestara – Novog simfonijskog orkestra *Makris*, Nove beogradske opere, Vojvodanskog simfonijskog orkestra, Evropskog omladinskog orkestra Igora Koretija.

BRANISLAV JERKOVIĆ, glumac (Srbija)

Nakon završene Gimnazije *Stevan Puzić* u Rumi, diplomirao je glumu na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, u klasi prof. Vide Ognjenović i prof. Ljuboslava Majere (2005). Pohađao je glumačke radionice *Grotovski Method* Ričarda Neočija (R. Neochi), 2006. i *Michale Chekhov* Skota Fildinga (S. Fielding), 2009. godine.

Igrao je u preko dvadeset predstava u Narodnom pozorištu Sombor, Narodnom pozorištu Subotica i Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu. Neke od predstava su više puta nagrađivane. U tekućoj sezoni ostvario je uloge u predstavama *Gogoland* (režija Andraša Urbana) i *Jastučko* (režija Ninoslava Đorđevića). Takođe, angažovan je i kao televizijski i filmski glumac: *Vere i zavere* (režija Ivana Živkovića i Žanka Tomića, 2015), *Ono kao ljubav* (režija Gorčina Stojanovića, 2009), *Afrika* (režija Gvozdena Đurića, 2008). Saradivao je sa brojnim rediteljima, među kojima su Radoje Čupić, Olja Đorđević, Kokan Mladenović, Jagoš Marković, Gorčin Stojanović, Filip Grinvald, Boris Liješević, Ana Đorđević i dr.

Dobitnik je nagrade za najbolju epizodnu ulogu na Festivalu profesionalnih pozorišta Vojvodine za ulogu Milana u predstavi *Via Balkan*; najbolju mušku ulogu na festivalu *Trema Fest*; najbolju glavnu mušku ulogu na Festivalu profesionalnih pozorišta Vojvodine za ulogu Gidre u predstavi *Gospođa Olga*, kao i *Zoranov brk* za istu ulogu. Od 2006. godine zaposlen je u Narodnom pozorištu Sombor.

DUŠAN JOVIĆ, reditelj (Srbija)

Završio je Akademiju umetnosti u Novom Sadu, odsek gluma, u klasi prof. Vide Ognjenović. Kao glumac, u Narodnom pozorištu Sombor ostvario je tridesetak uloga. Potpisuje režiju predstava *Korak* po motivima drame *Hamlet* Viljema Šekspira, *Star online* po sopstvenom tekstu, *Magneti* Ivana Panića, kao i niz predstava za decu. Piše drame.

ISIDORA ŽEBELJAN, kompozitorka (Srbija)

Studirala je kompoziciju na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu, u klasi prof. Vlastimira Trajkovića. Spada u najizvođenije srpske kompozitore na svetskoj muzičkoj sceni.

Pažnju internacionalne javnosti privukla je operom *Zora D*, premijerno izvedenom u Amsterdamu 2003, nakon čega dobija porudžbine značajnih institucija i muzičkih festivala, kao što su Venecijansko bijenale, Festival u Bregencu, Dženezis Fondacija iz Londona, Univerzitet u Kentu, Opera iz Gelzenkirhena, Holandski kamerni hor, Accademia Musicale Chigiana Siena, City of London Festival, Fondacija Berlinske filharmonije itd. Komponovala je za izuzetne muzičke ansamble kao što su: Bečki simfoničari, The Academy of St. Martin in the Fields, Brodski kvartet, Oktet Berlinske filharmonije, Holandski kamerni hor i London Brass. Njene kompozicije se izvode po čitavoj Evropi, Izraelu, Dalekom Istoku i u Americi, uključujući i festivale RAI Festival Nuova Musica, Settembre musica, Settimana Musicale Senese (Italija), Muzički festival WDR, ISCM-festivali (Geteborg, Vroclav), Galway Arts Festival (Irska), City of London Festival (Velika Britanija), Muzički bijenale u Zagrebu, BEMUS itd. Muziku Isidore Žebeljan izvodili su i Simfonijski orkestar iz Geteborga, Simfonijski orkestar RAI Torino, Janačekova filharmonija, Venecijanski solisti, Beogradska filharmonija, Nova filharmonija Vestfalije, No Borders Orchestra, Brodski kvartet, London Brass, Lutoslavski kvartet, dirigenti David Porselajin, Pol Danijel, Klaudio Šimone, Kristof Popen, Aleksandar Rudin, Pjer-Andre Valad itd.

Ekskluzivni izdavač njene muzike je Ricordi-Universal iz Milana. Njena dela objavile su brojne izdavačke kuće: nemački CPO, londonski *Oboe Classics*, Deutsche Grammophon, Chandos Records, Mascom records. Osvojila je nekoliko značajnih nagrada u zemlji, uključujući i Mokranjčevu nagradu. Dobitnik je stipendije njujorške fondacije *Civitella Ranieri*. Kao prva ličnost sa Balkana, dobitnica je nagrade Parlamenta mediteranskih zemalja za umetnička dostignuća. Komponovala je muziku za više od trideset pozorišnih predstava u Srbiji, Norveškoj, Hrvatskoj i Crnoj Gori. Trostruki je dobitnik Sterijine nagrade. Radila je na nekoliko filmskih partitura, uključujući i orkestraciju filmske muzike Gorana Bregovića. Za svoju originalnu muziku za film Miloša Radivojevića *Kako su me ukrali Nemci* dobila je nagradu na Filmskom festivalu u Sopotu i nagradu srpskog FIPRESCI-ja.

Od 2002. je profesor kompozicije na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu. Godine 2006. izabrana je za člana Srpske akademije nauka i umetnosti, kao najmlađi član, a 2012. za člana Svetske akademije umetnosti i nauka (World Academy for Art and Science).

ŽEBELJAN ANSAMBL (Srbija)

Formiran od članova Žebeljan orkestra, koji je osnovan 2005. godine, ansambl prevashodno izvodi kamernu muziku Isidore Žebeljan, a do sada je održao brojne koncerte u Srbiji, Crnoj Gori, Holandiji, Belgiji i Izraelu. Ansambl je snimio kompakt-disk *Balkan Bolero*, sa kamernom muzikom za izdavačku kuću *Oboe Classics* iz Londona (2013). Članovi ansambla su neki od najboljih muzičara u Srbiji, koji već godinama sarađuju sa kompozitorom.

Aneta Ilić je vodeći srpski sopran, profesorka Fakulteta muzičke umetnosti u Beogradu. Gotovo sve svoje vokalne kompozicije, Žebeljan je komponovala za Anetu Ilić, koja ih je premijerno izvela. Među tim delima je i ciklus pesama sa orkestrom *Rukoveti*, kao i glavna uloga u operi *Dve glave i devojka*. Aneta Ilić je muziku kompozitorke izvodila i snimila sa slavnim Brodski kvartetom iz Londona za nemačku diskografsku kuću CPO.

Borislav Čičovački, oboista, književnik i muzikolog, profesor Filološko-umetničkog fakulteta u Kragujevcu, višestruko je vezan za Isidoru Žebeljan – i privatno i poslovno. U braku su od 2003. godine. Napisao je libreta za pet autorkinih opera, koje su nastale kao porudžbine istaknutih evropskih muzičkih institucija i festivala, a kompozitorica je za njega napisala oko petnaest kompozicija, koje je on snimio za kompakt-disk *Balkan Bolero*.

Mirjana Nešković, zamenik koncertmajstora Beogradske filharmonije i koncertmajstor Žebeljan orkestra, premijerno je izvela više kamernih kompozicija i muzika za pozorišne predstave, a neke je snimila i za kompakt diskove – *Iuminacije*, *Balkan Bolero*.

Aleksandar Stefanović, perspektivni akordeonista mlađe generacije, asistent na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu, načinio je, zajedno sa Isidorom Žebeljan, obrade za harmoniku nekoliko njenih kompozicija, koje je premijerno izveo i snimio za kompakt-diskove. Bio je član Bande, grupe instrumentalnih solista, u premijernoj postavci autorkine opere *Nahod Simon* u Operi iz Gelzenkirhena (Nemačka), 2015. godine.

Boban Stošić, član Beogradske filharmonije i Žebeljan orkestra, omiljeni Isidorin kontrabasista, izvodi sva njena kamerna dela pisana za kontrabas. Nastupao je i snimao kompozitorčinu muziku sa Brodski kvartetom, kao i sa Štefanom Dorom, solo hornistom Berlinske filharmonije. Kao član Bande, učestvovao je u premijernoj postavci autorkine opere *Nahod Simon* u Gelzenkirhenu, 2015. godine.

Nataša Petrović, profesor Filološko-umetničkog fakulteta u Kragujevcu, stalni je član Žebeljan orkestra i Žebeljan ansambla, s kojima redovno izvodi i snima Isidorinu muziku.

Miroslav Karlović, profesor Fakulteta muzičke umetnosti u Beogradu, omiljeni je Isidorin perkusionista. Zajedno sa njom je načinio redakcije za udaraljke u nekoliko njenih kompozicija. Učestvovao je na snimanjima svih autorkinih kompakt-diskova za inostrane diskografske kuće, uključujući i kompakt-disk sa snimcima Brodski kvarteta.

Bojana Stanković je perspektivna mlada pijanistkinja, naročito posvećena savremenom srpskom stvaralaštvu i muzici za klavirski duo.

MIHAJLO ZURKOVIĆ, klavir (Srbija)

Sa četrnaest godina postaje student „nulte godine“ za izuzetne mlade talente pri Akademiji umetnosti u Novom Sadu, gde je potom diplomirao i magistrirao u klasi prof. Jokuthon Mihailović, pod čijim mentorstvom trenutno pohađa doktorske studije na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu.

Od svog prvog solističkog koncerta, koji je imao sa dvanaest godina, do sada je odsvirao preko petsto resitala, kamernih koncerata i nastupao je kao solista sa različitim orkestrima. Svirao je u svim značajnijim salama u Srbiji, imao zapažene nastupe u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Crnoj Gori, Italiji, Francuskoj, Španiji, Belgiji, Rumuniji, Mađarskoj, Japanu, Rusiji i SAD. Nastupao je na festivalima: Somborske muzičke svečanosti, BEMUS, NIMUS, *Kek madar* (Mađarska), *Pianotune* (Belgija), *Festival di Musica Terni* (Italija), *Festival di Musica Lago di Como* (Italija), *Piano Echos* (Italija), *Festival de Musica de Sant Pere de Rodes* (Španija), *Les Folles Journées* (Japan), *Scène Nationale De Sète*, *Ensemble Conterpoint* (Francuska), *Movimentos* (Nemačka). Učestvovao je

u projektu *40 fingers* u okviru koga je imao niz zapaženih nastupa u Italiji. U decembru 2009. godine debitovao je u Njujorku sa resitalima u salama *Bechstein Concert Hall* i *Symphony space*. U martu 2010. nastavlja svoju koncertnu aktivnost u Rusiji nastupima u nekoliko značajnih sala u Sankt-Peterburgu – Maloj sali Konzervatorijuma *Rimski-Korsakov*, Velikoj sali Koledža *Modest Musorgski*, kao i u sali dvorca Šeremetjeva. Tokom koncertne sezone 2013/14, učestvovao je u velikom projektu irske kompanije *Fabulous Beast Dance Theatre* u okviru koga izvodi *Posvećenje proleća* i *Petrušku* Igora Stravinskog (И. Стравинский) na festivalima u Nemačkoj i Irskoj. Godine 2009. snimio je kompakt-disk u produkciji kulturnog centra *Laza Kostić* iz Sombora i Akademije umetnosti u Novom Sadu, sa delima Šuberta (Schubert), Šopena, Bramsa (Brahms) i Skrijabina (Скрябин).

Mihajlo Zurković je idejni tvorac, jedan od osnivača i prvi umetnički direktor, ponovno uspostavljenog muzičkog festivala Somborske muzičke svečanosti – SOMUS. Radi kao docent na Katedri za klavir Akademije umetnosti u Novom Sadu.

RATIMIR MARTINOVIĆ, pijanista (Crna Gora / Srbija)

Dilomirao je na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, u klasi prof. Kemala Gekića (1999), svirajući za jedno veće Bahove *Goldberg varijacije*, Betovenovu *Hammerklavier sonatu*, Šopenove *Četiri balade* i Prokofjevlevu (Прокофьев) *Tokatu*. Magistrirao je 2002. godine sa resitalom Bahovih kompozicija. Saradivao je sa poznatim pedagogima i pijanistima kao što su Karl-Hajnc Kemerling (K. Kämmerling), Hiroko Nakamura (Nakamura), Arie Vardi (A. Vardi), Serđo Perticalori (S. Perticalori).

Od svoje dvanaeste godine nastupio je na preko sedam stotina resitala, kamernih koncerata i koncerata sa orkestrom, svirajući u većini evropskih zemalja, Rusiji, SAD-u, Meksiku, Kanadi, Argentini, Japanu, Kini i Tajlandu. Gostovao je na podijumima u Njujorku (*Isaac Stern Auditorium, Carnegie Hall*), Rimu (*Auditorium Parco Della Musica*), Londonu (*St. James Piccadilly* i *St. John Smith Square*), Pragu (*Rudolfinum* i *Smetana Hall*), Šangaju (*Oriental Art Center*), Beogradu (Centar *Sava*, Kolarčeva zadužbina), Seulu (*Seul Arts Center*), Buenos Airesu (sala Univerziteta *Maimonides*), Taipeiju (sala Nacionalnog teatra), Zagrebu (*Lisinski*), Parizu (sala UNESCO-a), Luksemburgu (Auditorijum *Banque de Luxembourg*) itd. Martinović je kao solista nastupio sa preko šezdeset različitih orkestrara, među kojima su simfonijski okrestri Berlina, Istanbula, Helsingboga, Meksika, Tajlanda, Plovidia, Harkova, Huareza, Montereja, Makedonije, Beograda; radijski simfonijski orkestri Češke i Srbije; kamerni orkestri *Viotti*, Konzervatorijuma *Čajkovski*, Kalingrada, *Gudači sv. Đorđa*, *Dušan Skovran*, *Young European Soloists*. Ostvario je saradnju sa dirigentima kao što su Aleksandar Rahbari (A. Rahbari), Andres Mustonen, Emil Tabakov, Peter Sundkvist (P. Sundkvist), Vilijam Nol (W. Nol), Aleksandar Ostrovski (A. Островский) i dr. Osnivač je i član *KotorArt trija* zajedno sa violinistom Romanom Simovićem i klarinetistom Aleksandrom Tasićem.

Ostvario je trajne snimke za brojne radio-televizijske kuće, kao i dva kompakt-diska – sa *Goldberg varijacijama* Baha, odnosno sa delima Bah/Tauziga, Mocarta, Šopena, Bramsa i Prokofjevleva. Jedan je od osnivača Festivala KotorArt i direktor muzičkog programa. Zaposlen je u zvanju redovnog profesora za glavni predmet klavir, na Akademiji umetnosti u Novom Sadu.

LIDIJA i SANJA BIZJAK, klavirski duo (Srbija / Francuska)

Školovanje su počele u klasi Zlate Maleš u Muzičkoj školi *Kosta Manojlović* (Zemun), da bi potom nastavile na Visokom Nacionalnom konzervatorijumu u Parizu, u klasi Žaka Ruvjeja. Lidija Bizjak je paralelno završila Fakultet muzičke umetnosti u Beogradu u klasi Aleksandra Šandorova, Pariski konzervatorijum, a usavršavala se kod renomiranih muzičara kao što su Ferenc Radoš (F. Rados), Marej Peraja (M. Perahia), Arie Vardi (A. Vardi), Moris Burg (M. Burg), Ksenija Janković, Irena Grafenauer (I. Grafenauer) i dr. Posle Pariza, Sanja Bizjak nastavlja svoje studije u Gracu kod Aleksandra Saca (A. Satz), u Minhenu kod Eliso Virsaladze i u Londonu kod Dmitrija Aleksejeva (Д. Алексеев).

Kao klavirski duo, Lidija i Sanja prvi put nastupaju 2002. godine sa Beogradskom filharmonijom, svirajući Mendelsonov (Mendellsohn) *Koncert* za dva klavira i orkestar u *E-duru*. Kao laureati takmičenja *Avant scènes* svirale su Mocartov *Koncert za dva klavira i orkestar* u dvorani *Cité de la Musique*, da bi 2005. godine na međunarodnom takmičenju ARD u Minhenu osvojile dve specijalne nagrade. Nastupale su sa najznačajnijim francuskim orkestrima, kao i orkestrima *Britten Sinfonia*, *Sinfonia Varsovia*, *Hong-Kong Sinfonietta* i dr. Duo je održao koncerte na festivalima *BBC Proms*, *La Roque d'Anthéron*, *La Folle Journée* u Nantu i širom Japana, *Auvers-sur-Oise*, *Piano aux Jacobins* u Tuluzu, kao i u renomiranim pariskim salama *Cité de la musique*, *Salle Gaveau*, *Auditorium Musée d'Orsay*. Godine 2013. duo nastupa u obeležavanju stogodišnjice premijere *Posvećenja proleća* na velikoj turneji irske baletske grupe *Fabulous Beast* i njenog koreografa Majkla Kigan-Dolana (M. Keegan-Dolan) u Irskoj, Engleskoj i Australiji.

Posle dva nekomercijalna albuma za fondaciju *Meyer* i pariski Konzervatorijum, i za seriju *Déclic* Francuskog radija, Lidija i Sanja 2012. godine izdaju svoj prvi zajednički disk za kuću *Mirare* sa svim delima Igora Stravinskog u četiri ruke, koji francuska i nemačka kritika prima sa oduševljenjem uz nagradu *ffff* francuskog

časopisa *Télérama*. Drugi CD sa koncertima za dva klavira Pulanka (Poulenk) i Martinua (Martinů) sa Filharmonijom iz Štutgarta i dirigentom Radoslavom Szulcom (R. Szulc), izašao je 2015. godine za englesku kuću *Onyx* i takođe je dobio nagradu *ffff*.

ALEKSANDAR KOJIĆ, dirigent (Srbija)

Posle završenih osnovnih i specijalističkih studija dirigovanja, na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu, usavršavao se na majstorskim kursovima poznatih pedagoga: Uroša Lajovica, Marka Stringera (M. Stringer), Ervina Ortnera (E. Ortner), Fridera Berniusa (F. Bernius), Timotija Brauna (T. Brown), Helmuta Rilinga (H. Rilling), Tona Kopmana (T. Koopman).

Pored standardnog operskog repertoara, dokazao se i na polju moderne opere. Izvođenje opere *Mileva* Aleksandre Vrebalov nagrađeno je Godišnjom nagradom Srpskog narodnog pozorišta za najbolju opersku predstavu u 2012. godini. Francuska televizija ARTE snimila je izvođenje i emitovala ga šest meseci, nakon čega je *Mileva* ušla u prvih petnaest svetskih produkcija koje je ova televizija snimala tokom 2012. Ostali operski reperotar obuhvata opere Verdija (Verdi) – *Travijata*, *Trubadur*, *Aida*, *Simon Boccanegra*, *Nabuko*, *Rigoletto*, Pučinja (Puccini) – *Toska*, *Boemi*, Čajkovskog – *Pikova dama*, *Evgenije Onjegin*, Mocarta – *Don Đovani*, Donicetija (Donizetti) – *Ljubavni napitak*, *Pozorišne zgrade i nezgode*, Rosinija (Rossini) – *Seviljski berberin*, Kalmana (*Knežinja čardaša*), Britna (Britn) – *Okretaj zavrtnja*, Gotovca – *Ero s onoga svijeta*, Bizea (Bizet) – *Karmen*, Orfa (Orff) – *Karmina burana*, Bajiča – *Knez Ivo od Semberije*, itd. Za operu *Pikova dama* P. I. Čajkovskog, nagrađen je Godišnjom nagradom SNP-a za 2012. godinu. U proteklih nekoliko godina Kojić je gostovao u Hrvatskom narodnom kazalištu (Zagreb) i HNK *Ivana pl. Zajca* (Rijeka), Segedinskoj operi, Teatru Opere i Baleta u Krasnojarsku. Saraduje sa kamernim orkestrom *Camerata academica* iz Novog Sada. Od 2010. radi kao dirigent u Operi Srpskog narodnog pozorišta, a u istoj instituciji obavljao je i funkciju direktora Opere od 2012. do 2014. godine.

Kamerni orkestar CAMERATA ACADEMICA (Srbija)

Pored velike muzikalnosti i entuzijazma, srpski akademik i kompozitorica Isidora Žebeljan, prepoznala je u ovom ansamblu „ogromnu ljubav i predanost kojom se muzičari prepuštaju sviranju i muzici samoj“, kao kvalitet koji se danas ne sreće tako često u razmerama evropski renomiranih orkestrara. Kao profesionalni kamerni ansambl koji deluje pod okriljem Akademije umetnosti u Novom Sadu, članove čine mladi muzičari – kako asistenti i docenti, tako i studenti te institucije. Umetnički rukovodioci i koncert majstori su proslavljeni umetnici, među kojima su Stefan Milenković, Žerar Kose (G. Caussé), Dejan Mladenović.

Ansambl beleži dve etape u svom postojanju – od osnivanja do kraja 1999. godine, kada je zbog političke situacije u tadašnjoj Jugoslaviji pretao sa radom. Do tada, orkestar je ostvario saradnju sa uglednim domaćim i inostranim solistima, a pod umetničkim vodstvom violončeliste Ištvana Varge, nastupao je u svim većim gradovima bivše Jugoslavije. Uspešne nastupe orkestar je ostvario i u Nemačkoj i Holandiji, kao i na muzičkim festivalima: BEMUS, NOMUS, Ohridsko muzičko leto, Međunarodna tribina kompozitora, Grad-teatar Budva. Takođe, ostvario je veliki broj trajnih radijskih i televizijskih snimaka. Ansambl je posebnu pažnju posvećivao delima savremenih domaćih kompozita.

Krajem 2007. godine na inicijativu violončeliste Marka Miletića, orkestar je obnovljen i od tada sa delima klasičnog i savremenog repertoara beleži uspešne nastupe, saradujući sa solistima kao što su: Stefan Milenković, Žerar Kose, Vendi Varner (W. Warner), Dejan Mladenović, Imre Kalman, Peđa Milosavljević, Boštjan Lipovšek, Julija Hartig, Laura Levai Aksin, Megumi Teshima (M. Teshima). Orkestar je snimao za Radio-televiziju Vojvodine i za Radio-televiziju Srbije, i objavio kompakt-disk sa kompozicijom *Stabat Mater* Đovanija Batiste Pergolezija (G. B. Pergolesi).

ALEKSANDAR TASIĆ, klarinet (Srbija)

Nakon Srednje muzičke škole *Stanković* u Beogradu, u klasi prof. Miloša Gerića, diplomirao je i magistrirao klarinet na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, u klasi prof. Nikole Srdića. Usavršavao se kod najcenjenijih profesora klarineta, kao što su Rikardo Morales (R. Morales), Majkl Kolins (M. Collins), Mišel Arinjon (M. Arrignon). Na takmičenjima učenika i studenata muzike bivše Jugoslavije osvajao je prve nagrade, a prvu nagradu je osvojio i na takmičenju Muzičke omladine *Laureati Orfeja*, 1998. godine.

Kao solista, nastupao je sa Festivalskim orkestrom *UBS Verbier* (Švajcarska), Filharmonijom Novosibirska, Simfonijskim orkestrom Akademije umetnosti iz Novog Sada, Umetničkim ansamblom Vojske Srbije *Stanislav Binički*, Beogradskim gudačkim orkestrom *Dušan Skovran*, Novosadskim kamernim orkestrom, Vojvođanskim simfoničarima, Žebeljan orkestrom, Gudačkim orkestrom *Camerata Panonica*. Svirao je na festivalima u Srbiji i inostranstvu, kao što su NOMUS, BEMUS, NIMUS, *Međunarodna tribina kompozitora*, *Les Classiques de Villars* (Švajcarska), *Verbier Festival & Academy* (Švajcarska), *Reveries Musicales de Villars* (Švajcarska), *Y4Y* – Bangkok (Tajland), *Music Festival in Schloss Elmau* (Nemačka), KotorArt (Crna Gora), *Bregenzer Festspiele* (Austrija), Festival

Ljubljana (Slovenija), Festival u Granadi (Španija), Mostarsko Proleće (BiH), Ohridsko leto (Makedonija), *A Tempo* (Crna Gora) itd. Od 2000. do 2006. godine Tasić je bio solo klarinetista Festivalskog orkestra u Verbijeju, sa kojim je nastupao u svim značajnim koncertnim salama sveta, pod palicom slavnih dirigenata kao što su Džejms Livajn (J. Levine), Zubin Mehta (Z. Mehta), Kent Nagano (K. Nagano), Wolfgang Savališ (W. Sawallish), Valeri Gergijev (B. Гегриев), Klaudio Vandeli (C. Vandelli). Od 2006. godine stalni je solo klarinetista ovog orkestra. Snimao je za radio-televizijske stanice u zemlji i inostranstvu. U kamernom duu sa gitaristom Zoranom Krajišnikom svira od 2007. godine.

Univerzitet u Novom Sadu mu je dodelio *Izuzetnu nagradu* za umetničku delatnost. Na Akademiji umetnosti u Novom Sadu je redovni profesor kamerne muzike. Aleksandar Tasić je predstavnik čuvene kompanije klarineta *Vandoren* iz Pariza.

ZORAN KRAJIŠNIK, gitara (Srbija)

Sa samo šesnaest godina snimio je svoju prvu samostalnu LP ploču za sarajevski *Diskoton*. Prve poduke iz gitare dobio je u Sarajevu, a diplomirao je i magistrirao na *Fakultetu muzičke umetnosti* u Beogradu, u klasi prof. V. Ogrizović. Pohađao je majstorske kurseve čuvenih pedagoga, kao što su Roberto Ausel (R. Ausel), Kostas Kociolis (C. Cotziolis), Dejvid Rasel (D. Russell), Marko de Santi (M. de Santi). Godine 1996. upisao je prestižnu solističku klasu kod prof. Larsa Trierera (L. Trier) na Kraljevskom muzičkom konzervatorijumu u Kopenhagenu.

Dobitnik je nagrada na festivalima, kao što su Internacionalno gitarsko takmičenje u Volosu (Grčka, 1981, 1986, 1988), Rekanati (Italija, 1982, 1983, 1984), takođe i specijalne nagrade za najuspešnijeg učesnika u Livornu (Italy, 1984), druge nagrade na takmičenju *M. Giuliani* u Bariju (Italija, 1990), *F. Sor* u Rimu (1995). Nastupao je kao solista ili uz orkestar širom zemlje i sveta (Rusija, Češka, Nemačka, Francuska, Danska, Engleska, SAD). Nastupao je na čuvenim festivalima, kao što su *Guitar Art* u Beogradu (2006, 2009), KotorArt (Crna Gora), NOMUS, Sarajevska zima itd. Na *Festivalu mladih umetnika* u Bajroitu u Nemačkoj 2002. godine svirao je deonicu solo gitare u Malerovoj (Mahler) *Sedmoj simfoniji*. Snimio je kompakt-disk u produkciji *Swiss Record Company*, CD *Alba del Dia* sa flautistkinjom Lauirom Levai Aksin, kao i solistički CD *Horizonti*. Sa klarinetistom Aleksandrom Tasićem svira u duu od 2007. godine.

Pokretač je *GuitarFesta* u Banjaluci. Zoran Krajišnik je redovni profesor na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, kao i profesor na muzičkim akademijama u Banjaluci i Sarajevu.

VALENTINA KREMPATIĆ, gitara (Srbija)

Gitaru je počela da uči u četvrtoj godini u Muzičkoj školi *Petar Konjović* u Somboru. Godine 2014. upisala je Srednju muzičku školu *Josip Slavenski* u Beogradu, u klasi prof. Nenada Kondića.

Još dok je pohađala osnovnu muzičku školu, učestvovala je na brojnim domaćim i međunarodnim takmičenjima na kojima je osvajala uglavnom prve i druge nagrade. Učestvovala je ukupno na trideset dva takmičenja u zemlji i inostranstvu. Nastupala je u Sloveniji, Rumuniji, Italiji, u Sarajevu. Dva puta je bila dobitnica Pokrajinske nagrade za talente.

Pohađala je majstorske kurseve poznatih gitarista i pedagoga, kao što su Pepe Romero (P. Romero), Renato Samuelli (R. Samuelli), Pavel Steidl (P. Steidl), David Pavlovič (D. Pavlovics), Gael Solal (G. Solal), Srđan Tošić, Vera Ogrizović, Darko Karajić, Predrag Stanković, Danijel Cerović, Zoran Krajišnik, Aleksandar Hadži-Dorđević.

ŽAK RUVIJE (JACQUES ROUVIER), klavir (Francuska)

Rođen u muzičkoj porodici u Marseju, Žak Ruvije je učio kod Vlada Perlmuttera (V. Perlemuter), Pjera Sankana (P. Sancen) i Žana Iboea (J. Hubeau) na Pariskom konzervatorijumu, gde je diplomirao klavir i kamernu muziku, kao i harmoniju u dirigovanje. Usavršavao se kod Pjera Barbizea (P. Barbizet) i Žana Fasine (J. Fassina). U mladosti je postigao izvanredne rezultate na međunarodnim takmičenjima, osvojivši prva mesta. Među njima su i Takmičenje muzičke omladine u Montrealu (1965), Međunarodno muzičko takmičenje *Vioti* u Verčeliju (Italija, 1967), *Maria Canals* u Barseloni (1967). Takođe, osvojio je i treću nagradu na takmičenju *Margarit Long* u Parizu (1971), obezbedivši tako sebi međunarodnu karijeru.

Kao solista i kamerni muzičar, redovno nastupa na festivalima, a kao jedan od najrenomiranijih pedagoga svoje generacije, drži majstorske kurseve po celom svetu. Godine 1970. osnovao je klavirski trio sa Žan-Žakom Kantorouom (J. Kantorow) i Filiom Milerom (F. Muller), sa kojima je nastavio da saraduje. Snimio je više od trideset kompakt-diskova, među kojima je kompletni klavirski opus Morisa Ravela (M. Ravel) i Kloda Debisija (C. Debussy), za šta je dobio nagradu *Grand Prix du disque*.

Od svoje dvadeset osme godine bio je predavač na Pariskom konzervatorijumu tokom trideset pet godina. Trenutno predaje na Univerzitetu umetnosti u Berlinu i na *Mocarteumu* u Salcburgu. Njegovi bivši studenti jesu danas poznati svetski umetnici: Elen Grimo (H. Grumaud), Frenk Brale (F. Braley), Arkadi Volodos (A. Володось), Filip Žizijano (Ph. Giusiano), David Fre (D. Fray), Žan Pol Gasparijan (J. Gasparian), kao i srpski pijanisti – duo Lidija i Sanja Bizjak, i Mladen Čotić. Redovan je član žirija na najprestižnijim takmičenjima pijanista u svetu.

BOJAN Z, klavir (Srbija / Francuska)

ŽILIJAN LURO (JULIEN LOURAU), saksofon (Francuska)

„Očigledno da nije samo reč o prosto saradnji...Pre svega se, između Žulijana Luroa i Bojana Zulfikarpašića, radi o prijateljstvu. Ljudskom naravno, ali i muzičkom. Koje traje već dvadeset pet godina... Od samog početka, klavir Jugoslovena, u duvačkom vrtlogu Luroa, nalazi savršen okvir za njihovo ukrštanje, nimalo se ne prepuštajući kolotečini.

Klavir gotovo da urla, silovit je do krajnjih granica, poput duvačkog orkestra, poput orkestra žestokih žica, obuhvata pomahnitao saksofon, ponekad nastrojen fanki, ponekad free, zavisno od raspoloženja... Dolazi do sudara. Do dodira. Do prožimanja. Snažno, ne može biti snažnije. Ali nikada brutalno. Nema bezrazložnog nasilja. Ili viška nota. Samo iskrenog prijateljstva. Koje traje.

Između Žulijana Luroa i Bojana Zulfikarpašića, već je dvadeset godina saučesništva. Treba reći da ovaj koncert krase muzička empatija. Svoje prve profesionalne lovorike dobili su na Nacionalnom jazz takmičenju *La Défense*. Prvu nagradu za solistički nastup – 1990. godine, osvojio je Bojan, a 1992.godine, Žulijan – na najpoznatijem konkursu te vrste u Francuskoj koja je dala zamah karijerama sačinjenim od individualnih pustolovina izajedničkih projekata. Oni su simbol evropskog džeza početka dvadeset i prvog veka koji prevazilazi granice, geografiju i muziku, a ne dopušta niti svrstavanje u kategorije, niti isključuje kreativnost. S Bojanom Z, Žulijan Luro ne deli samo generacijsku pripadnost. Nije sve u godinama. Kako se približava četrdesetima, saksofonista se može pohvaliti da je išao raznim bočnim putevima. Nisu slučajno Žulijan i Bojan sticali iskustvo uz Anrija Teksiera. *Uvek sam išao na instinkt*, poverio se Žulijan Luro 2008. godine.

Najnoviji album Žulijana Luroa i Bojana Z, *Duo*, izašao je 2015. godine u Francuskoj za diskografsku kuću *Two Birds One Stone* i njihov koncert na Festivalu SOMUS je prvo predstavljanje tog albuma u Srbiji.“

Žan-Luj Lmaršan (Jean-Louis Lemarchand)

KULTURNI CENTAR „LAZA KOSTIĆ“, osnovan je 28. novembra 1995. godine odlukom SO Sombor, kao naslednik slavne Likovne jeseni i nosi ime najznačajnijeg književnika koji je ikada živeo i radio u Somboru. Kulturni centar je od samog početka upućen da deluje u više od jedne oblasti umetnosti.

Prihvatajući savremeni koncept organizacije kulturnog života okreće se različitim sferama kulturnog stvaralaštva. Najprepoznatljivija delatnost jeste izložbena aktivnost u jednoj od najboljih malih galerija u zemlji. No, rad ustanove ne ogleda se samo u galerijskoj delatnosti. Muzički, scenski, književni programi, izdavaštvo, podrška aktivnostima mladih kao i kulturno-umetničkom amaterizmu daju celovitu sliku o radu ustanove.

Kulturni centar svojim angažovanjem upotpunjuje predstavu o Somboru kao gradu kulture i umetnosti.

Glavna organizatorica
Slavica Rogač

Urednik Biltena
Boris Marković

Koordinatorica službi Festivala
Bojana Kovačević

Organizatori
Nikola Pejović
Sanja Brbaklić
Majda Kubatov
Tatjana Dimitrijević
Svetlana Sikima
Jasmina Ivanišević

Tehničko vodstvo
Osman Alić

Klavirštiner
Boris Vrbanec

Tim saradnika-volontera
Milica Marković
Nikola Čutura

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

785.6:005.745(497.113 Sombor)»2016»(083.97)

«SOMUS» - somborske muzičke svečanosti 2016 : od juče ka sutra : Sombor, 3-9. april 2016. / Kulturni centar «Laza Kostić», Sombor ; [urednik Boris Marković]. - Sombor : Kulturni centar «Laza Kostić», 2016 (Novi Beograd : Retro print). - 32 str. : ilustr. ; 20 cm

Tiraž 500.

ISBN 978-86-87823-57-0

1. Културни центар «Лаза Костић» (Сомбор). - I. СомусСомборске музичке свечаности (5 ; 2016) - Програми

а) Сомборске музичке свечаности (5 ; 2016) - Програми

COBISS.SR-ID 304671495

SOMUS
Somborske muzičke svečanosti

Izdavač

Kulturni centar „Laza Kostić“, Sombor
www.kcsombor.org.rs

Za izdavača

SRĐAN ALEKSIĆ

Urednik programske knjižice

BORIS MARKOVIĆ

Lektorka

LIDIJA ČERFELJ

Tehnička priprema i štampa

„Retro Print“, Novi Beograd

Tiraž

500 primeraka

Godina izdanja

2016.

50
years
}